

**Liceum Ogólnokształcące NR 1 im. Marii Skłodowskiej - Curie  
w Sopocie**

**WYMAGANIA EDUKACYJNE  
I PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA**

**GEOGRAFIA**

Opracowała  
Grażyna Korzistka

## **I. Cele kształcenia**

Celem kształcenia ogólnego w szkołach ponadgimnazjalnych jest:

- 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
- 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie

## **II. Ocenie podlega.**

1. Znajomość i rozumienie treści programowych.
2. Opisywanie zjawisk, procesów i zależności zachodzących w środowisku geograficznym z użyciem terminologii stosowanej w naukach geograficznych.
3. Umiejętność czytania i interpretacji map występujących w różnych pomocach naukowych /atlasach, podręcznikach, czasopismach itp./.
4. Celowe wykorzystywanie roczników statystycznych, zestawień tabelarycznych i graficznych, rysunków, przekrojów, fotografii, które mają posłużyć do prawidłowego oceniania, wnioskowania i prognozowania zmian zachodzących w środowisku.
5. Umiejętność dokonywania obserwacji, pomiarów i obliczeń /środowisko, mapa, rocznik statystyczny/.
6. Celowe korzystanie z różnych nowych źródeł wiedzy.

## **III. Cele oceniania.**

- a. Wdrażanie do systematycznej pracy i samooceny.
- b. Określenie stopnia opanowania wiedzy teoretycznej i praktycznej.
- c. Wspieranie szkolnej kariery uczniów i ich motywowanie.
- d. Oddziaływanie na uczniów najzdolniejszych, ale także słabych oraz przeciętnych, których w szkole jest najwięcej.
- e. Dostarczanie rodzicom i uczniom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie oraz indywidualnych potrzebach.
- f. Dostarczenie nauczycielom informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
- g. Ustalenie oceny śródrocznej i końcoworocznej.

## **IV. Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące formy:**

1. Prace pisemne:
  - a. sprawdziany pisemne z działu
  - b. kartkówki
2. Odpowiedzi ustne
3. Aktywność w czasie lekcji
4. Przygotowanie i wygłoszenie referatów oraz prezentacji
5. Praca w grupie

## 6. Prace domowe w zeszyte przedmiotowym i kartach pracy

### **V. Kontrakt zawarty między nauczycielem, a uczniem dotyczący sposobu oceniania:**

#### **1. Prace pisemne**

##### a. Sprawdzian wiadomości:

- jest przeprowadzany po każdym dziale programowym
- informacja o terminie, formie i zakresie treści podawane są z tygodniowym wyprzedzeniem
- nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni i omawia je z uczniami
- po otrzymaniu oceny niedostatecznej uczeń może poprawić ocenę w ciągu 2 tygodni od rozdania prac,
- jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać sprawdzianu w określonym terminie, ma obowiązek uczynić to w terminie ustalonym z nauczycielem
- jeżeli w dniu sprawdzianu uczeń opuścił tylko lekcję geografii, ma obowiązek napisać go na najbliższych zajęciach

Ocena ze sprawdzianu ustalana jest według następującej skali:

|                  |                       |
|------------------|-----------------------|
| <b>0 - 39%</b>   | <b>niedostateczny</b> |
| <b>40 - 50%</b>  | <b>dopuszczający</b>  |
| <b>51 - 69%</b>  | <b>dostateczny</b>    |
| <b>70 - 82%</b>  | <b>dobry</b>          |
| <b>83 - 94%</b>  | <b>bardzo dobry</b>   |
| <b>95 - 100%</b> | <b>celujący</b>       |

Ocena ze sprawdzianu dla grup, które realizują profil rozszerzony: jw

|                  |                       |
|------------------|-----------------------|
| <b>0 - 39%</b>   | <b>niedostateczny</b> |
| <b>40 - 50%</b>  | <b>dopuszczający</b>  |
| <b>51 - 69%</b>  | <b>dostateczny</b>    |
| <b>70 - 82%</b>  | <b>dobry</b>          |
| <b>83 - 94%</b>  | <b>bardzo dobry</b>   |
| <b>95 - 100%</b> | <b>celujący</b>       |

##### b. Kartkówka:

- nie musi być zapowiadana
- jeżeli kartkówka została zapowiedziana uczeń nie może zgłosić nie przygotowania
- zakres treści kartkówki dotyczy 3-5 ostatnich tematów lub sprawdzenia określonych umiejętności

**Ocena z kartkówki nie podlega wcześniej ustalonej skali.**

#### 2. Odpowiedzi ustne:

- zakres treści dotyczy do trzech ostatnich tematów
- w przypadku lekcji powtórzeniowej zakres treści obejmuje cały dział programowy

Kryteria oceniania odpowiedzi ustnych:

celujący

- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, wykracza poza obowiązujący program, zawiera treści nadobowiązkowe, własne przemyślenia i oceny

bardzo dobry

- odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi

dobry

- odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia

dostateczny

- uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe

dopuszczający

-wymagana jest niezbędna wiedza, konieczna z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu, możliwe są liczne błędy merytoryczne jak i w sposobie jej prezentowania, uczeń zna podstawowe fakty i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi

niedostateczny

- odpowiedź nie spełnia wymagań na ocenę pozytywną

### **3. Aktywność w czasie lekcji**

-za aktywność na lekcji uczniowie uzyskują „plusy”

- otrzymanie 3 plusów powoduje wpisanie oceny bardzo dobrej

### **4. Przygotowanie i wygłoszenie referatu oraz prezentacji**

-uczeń może uzyskać ocenę za referat lub prezentację

-na ocenę ma wpływ właściwy dobór treści do tematu oraz sposób przekazu opracowanego zagadnienia pozostałym uczniom

### **5. Praca w grupie**

- praca w grupie może podlegać ocenie

### **6. Praca domowa:**

-podlega sprawdzeniu i ocenie

-za brak pracy domowej

uczeń otrzymuje „minusy”, za trzy minusy ocenę niedostateczną

### **7. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego**

-prowadzenie zeszytu przedmiotowego nie jest obowiązkowe i nie podlega ocenie

## **IV. Nie przygotowanie do lekcji:**

- uczeń może w semestrze 1 raz zgłosić nie przygotowanie do lekcji ( przy 1 godzinie tygodniowo ) lub 3 razy jeśli realizuje program rozszerzony, bez podawania przyczyny; nie dotyczy to lekcji powtórzeniowej , zapowiedzianej kartkówki i sprawdzianu

- nie przygotowanie do lekcji jest odnotowywane w dzienniku lekcyjnym

- nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej oraz po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole

## **V. Kryteria oceny**

Proponuje się sprawdzanie stopnia spełnienia wymagań, uwzględniające m.in.:

- a. w wypowiedzi ustnej: precyzję wypowiedzi, poprawność językową, poprawność merytoryczną, wyczerpanie zagadnienia, puentę wypowiedzi;

- b. w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z pytaniem;
- c. ocenianie pracy ucznia na zajęciach terenowych na podstawie m.in. sporządzonych notatek, wykonanych schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenia relacji między elementami środowiska czy też zebranych informacji;
- d. w monografiach, portfolio czy innych wypowiedziach pisemnych – zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy;
- e. podczas pracy w grupie – m.in. podział pracy zgodny z potrzebami uczniów, sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.

### **Ocena celująca**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który:

- twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
  - pomysłowo i oryginalnie rozwiązuje nietypowe zadania,
  - bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach geograficznych lub olimpiadach pokrewnych,
- posiada wiedzę wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

### **Ocena bardzo dobra**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości

i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie poruszać się w tematyce geograficznej,
- samodzielnie rozwiązywać problemy,
- wykazać się znajomością pojęć i terminów oraz umiejętnością poprawnego ich zastosowania w sytuacjach typowych i nietypowych,
- posługiwać się poprawnie terminologią geograficzną,
- samodzielnie zdobywać wiedzę i umiejętności,
- przeprowadzać prawidłową analizę związków przyczynowo-skutkowych, zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- w oparciu o źródła przeprowadzić analizę procesów i określić ich konsekwencje.

### **Ocena dobra**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy programu nauczania a także potrafi:

- samodzielnie wyjaśniać typowe zależności,
- posługiwać się terminologią geograficzną z nielicznymi potknięciami i błędami,
- sprawnie rozwiązywać zadania geograficzne,
- przeprowadzić prostą analizę związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielnie dokonać analizy danych statystycznych przedstawionych w różnej formie,
- w oparciu o dane liczbowe sporządzić diagramy, wykresy,

kartodiagramy itp.

### **Ocena dostateczna**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową, co pozwala mu na:

- wykazanie się znajomością i rozumieniem podstawowych pojęć i terminów geograficznych,
- stosowanie poznanych pojęć i terminów w sytuacjach typowych,
- wykonywanie prostych obliczeń geograficznych,
- wskazywanie elementarnych związków przyczynowo-skutkowych zachodzących pomiędzy elementami środowiska geograficznego,
- samodzielne rozwiązywanie elementarnych zadań geograficznych.

### **Ocena dopuszczająca**

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową w takim zakresie, że potrafi:

- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela wykonać ćwiczenia i zadania o niewielkim stopniu trudności,
- wykazać się znajomością i rozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- wskazać elementarne związki pomiędzy składnikami środowiska geograficznego.

### **Ocena niedostateczna**

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z programu nauczania oraz:

- nie radzi sobie ze zrozumieniem najprostszych pojęć i terminów geograficznych,
- nie potrafi nawet przy pomocy nauczyciela wykonać najprostszych ćwiczeń i zadań,
- nie wykazuje najmniejszych chęci współpracy w celu uzupełnienia braków oraz nabycia podstawowej wiedzy i umiejętności

## **VI. Standardy wymagań z geografii na poszczególne oceny**

Osiągnięcia ucznia określono w ten sposób, że stanowią one spełnienie wymagań koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających.

Wymagania konieczne – obejmują te elementy treści, które mogą świadczyć o możliwości opanowania, przy odpowiednim nakładzie pracy, pozostałych elementów tej treści. Stanowią je elementy najłatwiejsze, najczęściej stosowane, praktyczne, niewymagające większych modyfikacji, niezbędne do uczenia się ogółu podstawowych wiadomości i umiejętności.

Wymagania podstawowe – obejmują treści najprzystępniejsze, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach, bezpośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Wymagania rozszerzające – obejmują elementy treści umiarkowanie przystępne, bardziej złożone

i mniej typowe, w pewnym stopniu hipotetyczne, przydatne na dalszym etapie kształcenia, pośrednio użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia.

Wymagania dopełniające – obejmują elementy treści trudne do opanowania, złożone i nietypowe, występujące w wielu równoległych ujęciach, wyspecjalizowane, o trudno przewidywalnym zastosowaniu.

Wymagania wykraczające – obejmują wiadomości i umiejętności z wybranej dziedziny geografii, wykraczające trudnością poza poziom rozszerzony, szczególnie złożone i oryginalne, twórcze naukowo, wąsko specjalistyczne

Poziomy wymagań są ze sobą ściśle powiązane i zależne, każdy poziom wyższy zawiera w sobie zakres niższy. Związek pomiędzy osiągnięciami ucznia a stopniami szkolnymi jest następujący:

wymagania konieczne -ocena: dopuszczający

wymagania konieczne, podstawowe -ocena: dostateczny

wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające -ocena: dobry

wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające, dopełniające -ocena: bardzo dobry

wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające, pełne, wykraczające -ocena: celujący.

Wymagania te są zgodne z wymaganiami edukacyjnymi geografii w zakresie podstawowym i rozszerzonym „Oblicza geografii” wydawnictwa Nowa Era

## **VII. Warunki i tryb uzyskiwania oceny śródrocznej i końcoworocznej :**

- wystawienia oceny śródrocznej i końcoworocznej nauczyciel dokonuje na podstawie ocen cząstkowych, przy czym największą wagę mają oceny ze sprawdzianów, a w dalszej kolejności oceny z pozostałych form aktywności
- przewiduje się poprawę oceny śródrocznej i końcoworocznej o jeden stopień po napisaniu sprawdzianu zaliczeniowego z zakresu wiadomości i umiejętności z całego semestru
- ocenę celującą otrzymuje uczeń, który posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza zakres wymagań programowych, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, proponuje nietypowe rozwiązania problemów teoretycznych i praktycznych.

## **VIII. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej**

Uczeń, który chce otrzymać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną powinien spełniać warunki określone w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania I Liceum Ogólnokształcącego w Sopocie.

Ponadto obowiązuje następujący tryb postępowania:

- uczeń zdaje przed nauczycielem w formie pisemnej lub pisemnej i ustnej egzamin przygotowany zgodnie z wymaganiami zawartymi w przedmiotowym systemie oceniania,

## **IX. Postępowanie przy zgłoszonych zastrzeżeniach do rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.**

W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która

przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej i pisemnej oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną z geografii. Dalsze postępowanie

wynika z wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

## **VII. Postanowienia końcowe**

Przedmiotowy system oceniania z geografii jest integralną częścią Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania I Liceum Ogólnokształcącego w Sopocie. Wszystkie sprawy nie ujęte w przedmiotowym systemie oceniania rozstrzygane będą zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Wagi ocen:

sprawdzian – 10

mapa – 6

zadanie domowe – 3

aktywność – 3

kartkówka – 6

praca na lekcji – 3

odpowiedź ustna – 6

karta pracy – 5

prezentacja - 6